

УДК 347.73:364](477)

КНЯЗЬКОВ В.В.

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЕРИФІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ**

Статтю присвячено проблемам правового регулювання верифікації соціальних виплат в Україні. Проаналізовано основні положення верифікації соціальних виплат як методу контролю, визначено стан нормативного забезпечення її провадження, виявлено прогалини у правовому регулюванні верифікації соціальних виплат. Виявлено, що результати верифікації, представлені Міністерством фінансів України, та реальні показники припинення фактів неправомірного нарахування різного роду соціальних виплат суттєво різняться, та констатовано, що результати верифікації не виправдали очікувань, що зумовлено недоліками правового регулювання верифікації соціальних виплат.

Ключові слова: верифікація, соціальні виплати, пільги, субсидії, пенсії, виплати, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, контроль.

Статья посвящена проблемам правового регулирования верификации социальных выплат в Украине. Проанализированы основные положения верификации социальных выплат как метода контроля, определено состояние нормативного обеспечения ее проведения, выявлены пробелы в правовом регулировании верификации социальных выплат. Выведено, что результаты верификации, представленные Министерством финансов Украины, и реальные показатели пресечения фактов неправомерного начисления разного рода социальных выплат существенно различаются, и констатировано, что результаты верификации не оправдали ожиданий, что обусловлено недостатками правового регулирования верификации социальных выплат.

Ключевые слова: верификация, социальные выплаты, льготы, субсидии, пенсии, выплаты, которые осуществляются за счет средств государственного и местных бюджетов, контроль.

The article is devoted to problems of legal regulation of social benefits verification in Ukraine. The basic conditions of social benefits verification as a method of control are analyzed, state regulatory maintenance of its production is defined, gaps in the legal regulation of social benefits verification are revealed. It is concluded that the results of the verification, represented by the Ministry of Finance of Ukraine and the real figures of suppression of facts of illegal charging all sorts of social benefits are significantly different. It is also admitted that results of verification do not meet the expectations and it is caused by deficiencies of legal regulation of social benefits verification.

Key words: verification, social benefits, incentives, subsidies, pension payments, carried out by the state and local budgets, control.

Вступ. 18 лютого 2016 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 136 було затверджено Порядок здійснення верифікації та моніторингу достовірності інформації, поданої фізичними особами для нарахування та отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітної плати, інших виплат, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (надалі – Порядок № 136) [1]. Прийняття цього Порядку зумовило появу в українському суспільстві нового явища – верифікації соціальних виплат.

Постановка завдання. У зв'язку з новизною запровадженого законодавцем інституту в науковій площині зустрічаються лише поодинокі праці, присвячені зазначеному питанню

© КНЯЗЬКОВ В.В. – кандидат юридичних наук, голова (Господарський суд м. Києва)

(О.С. Бухтіярова [2], Л.П. Присяжної [3], Г.П. Калачева [4]), а ґрунтовні дослідження поняття та особливостей верифікації соціальних виплат відсутні. Отже, метою статті є дослідження проблем становлення та розвитку інституту верифікації соціальних виплат в Україні.

Результати дослідження. Верифікація (від (пізньюлат. *Verificatio* – підтвердження; лат. *verus* – істинний, *facio* – роблю) у тлумачних словниках визначається як метод перевірки, виявлення прихованої або спотвореної інформації, брехні [5, с. 46]. У праві термін «верифікація» використовується як поняття «перевірка достовірності» (ст. 47 Митного кодексу України [6], Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку верифікації (перевірки достовірності) сертифікатів і декларацій про походження товару з України» від 9 грудня 2015 р. № 1029 [7], Наказ Державної митної служби України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо верифікації сертифікатів про походження товару форми СТ-1, виданих торгово-промисловими палатами в Україні» від 31 березня 2004 р. № 228 [8] тощо). Отже, верифікація як метод контролю використовувалася протягом тривалого часу (переважно для митної перевірки сертифікатів і декларацій про походження товару), проте виникає закономірне питання: в чому полягала необхідність її введення для контролю за бюджетними витратами на соціальний захист та соціальне забезпечення?

Витрати бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення в Україні рік від року зростали: в 1996 р. вони становили 7284,4 грн., у 1997 р. – 9529,8 грн., у 1998 р. – 8094,6 грн., у 1999 р. – 7955,8 грн., у 2000 р. – 10 873,4 грн.; у 2001 р. – 16 030,7 грн., у 2002 р. – 22 657,5 грн., у 2003 р. – 23 096,3 грн., в 2004 р. – 30 194,5 грн., у 2005 р. – 54 055,2 грн., у 2006 р. – 58 337,4 грн., у 2007 р. – 72 881,8 грн., у 2008 р. – 107 629,6 грн., у 2009 р. – 115 339,9 грн., у 2010 р. – 149 280,2 грн., у 2014 р. – 137,9 млрд. грн., у 2015 р. – 167 млрд. грн., у 2016 р. – 245 млрд. грн. [9, с. 28; 10, с. 2; 11]. Основна причина цього полягала в тому, що щороку зростала кількість реципієнтів, яким законодавцем надавалося право на отримання різного роду соціальних виплат, соціальних допомог, пільг, субсидій, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Так, якщо у Законі України «Про бюджетну систему України» від 5 грудня 1990 р. № 512-ХІІ взагалі не передбачалося соціальних виплат, пільг, допомог (передбачалися лише видатки на фінансування загальнодержавних програм підтримання та підвищення життєвого рівня народу, заходів щодо соціального захисту населення, фінансування здійснюваних установами та організаціями заходів у галузі соціального забезпечення, що мають загальнодержавне значення (ст. 19) [12]), то в Бюджетному кодексі України від 21 червня 2001 р. № 2542-ІІІ кількість реципієнтів, що мали право на отримання різного роду соціальних виплат та пільг, досягла тридцяти категорій (до них входили громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інваліди, військослужбовці та члени їх сімей, сім'ї з дітьми, ветерани війни, реабілітовані громадяни тощо) (п. 9 ст. 87, п. 4 ст. 89, п. 3 ст. 91 [13]); у Бюджетному кодексі України від 8 липня 2010 р. кількість реципієнтів перевищила за шістдесят (п. 9 ст. 87, п. 4 ст. 89, п. 4 ст. 90, п. 3 ст. 91 [14]). «Соціальна» частина видатків державного та місцевих бюджетів стала основною витратною частиною цих бюджетів, та, незважаючи на це, всі передбачені різноманітними нормативними актами види соціальних зобов'язань держава забезпечити не змогла.

Ситуація загострилася з початком антитерористичної операції в Україні та появою нової, специфічної категорії осіб, що потребували соціального захисту з боку держави – внутрішньо переміщених осіб.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII, внутрішньо переміщеною особою визнається громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [15]. Фактично внутрішньо переміщеними особами визнаються переселенці (внутрішні мігранти) з тимчасово окупованої території України (АРК Крим), та територій, на яких проводиться антитерористична операція (надалі – АТО) (Донецька та Луганська область).

Для вирішення проблем, з якими стикнулися внутрішньо переміщені особи, була розроблена та прийнята Постанова Кабінету Міністрів України «Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» від 1 жовтня 2014 р. № 505 [16], відповідно до якої для осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО, була встановлена адресна гро-

шова допомога в такому розмірі: для непрацевдатних осіб (пенсіонери, діти) – 884 грн. на одну особу (члена сім'ї); для інвалідів – прожитковий мінімум для осіб, які втратили працевдатність; для працевдатних осіб – 442 грн. на одну особу (члена сім'ї); при цьому загальна сума допомоги на сім'ю повинна розраховуватися як сума розмірів допомоги на кожного члена сім'ї та не може перевищувати 2400 грн. [16].

Отже, «соціальна» видаткова частина бюджету доповнилася ще однією категорією реципієнтів – внутрішньо переміщеними особами. Водночас надання права на отримання грошової допомоги таким особам створило негативну практику – особи, що фактично залишалися проживати на окупованій території чи території, на якій проводилася АТО, приїжджали на територію України, реєструвалися як внутрішньо переміщені особи, отримували право на отримання грошової допомоги і поверталися назад – на окуповану територію чи територію, на якій проводиться АТО. Фактично такі особи не відносилися до внутрішньо переміщених осіб, оскільки відповідно до закону «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» для того, щоб мати статус внутрішньо переміщеної, особа повинна залишити або покинути своє місце проживання на відповідних територіях. Проте, як зазначала Л.П. Присяжна, подібна вимога не забороняла таким особам їздити на тимчасово окуповані території [2]. Протягом певного часу законодавство не давало чіткого пояснення щодо часових рамок таких поїздок, але з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 24.12.2015 № 921-VIII було встановлено межові рамки таких поїздок – не більше 60 днів [17].

Крім цього, широкого розповсюдження отримала шахрайська практика, коли за вкраденими, втраченими чи підробленими паспортами осіб, що залишилися на окупованих територіях чи територіях АТО, шахраї реєструвалися як внутрішньо переміщені особи і отримували грошові соціальні виплати. Ще донедавна подібні шахрайські схеми отримання грошових виплат було б неможливо виявити. Але на сучасному етапі, в епоху електронних ресурсів, стало можливим відслідковувати переміщення осіб, особливо тих, хто переміщується на територію АТО, оскільки Службою безпеки України для осіб, що бажають переміститися на такі території, передбачено процедуру отримання дозволу для переміщення осіб в зону АТО та ведеться відповідний реєстр таких осіб. Крім того, на встановлених впродовж території АТО блокпостах ведеться електронний облік осіб, які переміщуються з цієї (або на цю) території/ю, завдяки чому можливо виявити осіб, які постійно проживають на території АТО, тобто – недобросовісних отримувачів встановлених для внутрішньо переміщених осіб грошових соціальних виплат. Тому було прийнято рішення про з'ясування інформації про внутрішньо переміщених осіб – отримувачів грошової допомоги та осіб, які переміщуються на територію АТО, для виявлення недобросовісних отримувачів, що отримало назву верифікації.

Ідея проведення верифікації внутрішньо переміщених осіб як реципієнтів соціальних виплат, була вперше озвучена в липні 2015 р. на першій презентації МВФ аналітичних висновків, і в липні 2015 р. стартував пілотний проект по верифікації внутрішньо переміщених осіб [18]. Проте ідея проведення верифікації відносно внутрішньо переміщених осіб отримала подальший розвиток і трансформувалась у пропозицію проведення верифікації всіх отримувачів соціальних виплат.

Прийняття Порядку № 136 було першим кроком законодавця нормативно врегулювати процес верифікації. Після цього було прийнято блок законодавства, який нормативно забезпечив можливість здійснювати верифікацію соціальних виплат:

24 грудня 2015 р. Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 914-VIII, яким Бюджетний кодекс України було доповнено п. 40, що закріплював, що під час здійснення повноважень з контролю за дотриманням бюджетного законодавства в частині моніторингу пенсій, допомог, пільг, субсидій, інших соціальних виплат Міністерство фінансів України має право отримувати інформацію, що містить банківську таємницю, персональні дані, при цьому для отримання та обробки таких персональних даних Міністерство фінансів України не потребує отримання на це згоди фізичних осіб, якщо таку згоду надано іншому центральному органу виконавчої влади під час подання такої інформації [19].

11 лютого 2016 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 185 було затверджено зміни до Положення про Міністерство фінансів України, згідно з якими до повноважень цього Міністерства було віднесено можливість здійснення на підставі результатів аналізу персональних даних та інформації, що містить банківську таємницю, верифікацію та моніторинг достовірності інформації, поданої фізичними особами для нарахування та своєчасного і в повному обсязі отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітних плат, інших виплат, що здійсню-

ються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, та визначає порядок отримання, обробки та захисту такої інформації, та надано право вимагати від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Національного банку, Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, підприємств, установ і організацій, банків та інших фінансових установ незалежно від форми власності персональні дані отримувачів усіх видів соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітних плат, інших виплат, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, інформацію, що містить банківську таємницю, для здійснення верифікації та моніторингу достовірності поданої отримувачами зазначених виплат інформації [20].

11 лютого 2016 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про деякі питання адміністрування та підтримки функціонування Аналітично-інформаційної платформи електронної верифікації та моніторингу» від 11 лютого 2016 р. № 101-р адміністратором Аналітично-інформаційної платформи електронної верифікації та моніторингу призначено державне підприємство «Головний проєктно-виробничий і сервісний центр комп'ютерних технологій» (надалі – Головфінтех); зазначене підприємство належить до сфери управління Міністерства фінансів України [21].

18 лютого 2016 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 151 було затверджено Порядок адміністрування аналітично-інформаційної системи електронної верифікації та моніторингу [22].

14 березня 2016 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 168 було затверджено Порядок використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для побудови і забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної платформи верифікації та здійснення інших заходів, пов'язаних з її впровадженням, та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України [23].

Нормативна база проведення верифікації дозволила з червня 2016 р. налагодити постійний процес верифікації та встановила такі основні положення цього процесу:

– верифікація представляє собою комплекс заходів із збору та порівняння інформації, що надходить від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Національного банку, Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, підприємств, установ і організацій, банків та інших фінансових установ незалежно від форми власності, з інформацією, отриманою від фізичних осіб під час призначення, нарахування та/або виплати (самостійно або із залученням третіх осіб) усіх видів соціальної допомоги, пільг, субсидій, пенсій, заробітної плати, інших виплат, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – державні виплати), яку подають розпорядники бюджетних коштів, інші органи, що здійснюють виплати за рахунок коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, на письмовий запит Мінфіну одноразово або періодично;

– верифікація здійснюється відносно таких категорій осіб, які отримують різного роду соціальні виплати, як внутрішньо переміщені особи; особи, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; пенсіонери; особи, що отримують житлові субсидії на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу відповідно до Методики надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та пічного побутового (рідкого) палива; особи, що отримують грошові виплати як сім'ї з дітьми та малозабезпеченій сім'ї, інваліди; члени сім'ї осіб, загиблих в АТО та інвалідів, що отримали субвенції на будівництво (купівлю) житла; особи, що отримують соціальні виплати та санаторне лікування; ветерани війни; особи, що проживають з інвалідом I або II групи внаслідок психічного розладу; особи, які отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами;

– верифікація здійснюється в таких формах, як: 1) електронна верифікація (перевірка інформації відбувається шляхом порівняння з даними, отриманими від донорів інформації (інші центральні органи влади, державні та недержавні підприємства та організації, банківські організації, тощо); 2) телефонна верифікація (відбувається шляхом здійснення телефонних дзвінків; 3) фізична верифікація (відбувається шляхом контакту з верифікатором (працівник банку, соціальний працівник тощо);

– основними органами та міністерствами, з якими взаємодіє Міністерство фінансів України у здійсненні верифікації, є Міністерство соціальної політики, Міністерство Державної фіскальної служби, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство юстиції України, Мігра-

ційна служба, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, Національний банк, Пенсійний фонд, фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування, підприємства, установи і організації, банки та інші фінансові установи незалежно від форми власності;

– за результатами верифікації Міністерство фінансів України передає інформацію про виявлені порушення до відповідного органу, який є розпорядником бюджетних коштів, що спрямовуються на соціальні виплати (Міністерство соціальної політики, Пенсійний фонд України тощо), який повинен перевірити отриману інформацію і прийняти відповідне рішення щодо відміни виплати соціальних грошових допомог.

Результати проведення верифікації соціальних виплат, відомі на кінець року, дуже суперечливі. Управління верифікації і монетизації виплат при Міністерстві фінансів України повідомляє, що ним виявлено 513,9 тис. фактів неправомірного нарахування різного роду соціальних виплат, усунення яких дозволило б зекономити в бюджеті суму, еквівалентну 5,23 млрд грн. (табл. 1). [24], проте рекомендації, подані ними до Міністерства соціальної політики, Пенсійного фонду та інших органів, не було реалізовано.

Таблиця 1

Дані про кількість виявлених Управлінням верифікації і монетизації виплат при Міністерстві фінансів України порушень щодо соціальних виплат

Відомство	Кількість виявлених порушень	Сума неправомірних соціальних виплат (в місяць, млн грн.)
Міністерство соціальної політики (субсидії)	520 987	729,8
Міністерство соціальної політики (виплати внутрішньо переміщеним особам)	239 986	176,3
Державна служба зайнятості	235 086	484,1
Пенсійний фонд	188 401	249
Інше (Державний фонд соціального забезпечення, Міністерство оборони тощо)	5914	11,8
Усього	1 190 374	1651

Проте органи, які отримали рекомендації Управління верифікації і монетизації виплат при Міністерстві фінансів України щодо виявлених фактів неправомірного нарахування різного роду соціальних виплат, не визнали позитивного ефекту від таких рекомендацій, а, навпаки, вказують на відсутність системних порушень та фактичне завищення показників роботи Управління верифікації і монетизації виплат при Міністерстві фінансів України. Наприклад, на засіданні Правління Пенсійного фонду України від 2 грудня 2016 р. було визначено, що з березня по листопад поточного року Фондом надано Мінфіну для проведення верифікації 145 млн записів. У зворотному порядку від Мінфіну отримано рекомендації по 503,3 тис. записів, що становить 0,35% від їх загальної кількості. 271 тис. рекомендацій стосувалась пенсійних виплат, з яких 69,9 тис. повернуто Мінфіну без розгляду у зв'язку з некоректністю інформації та неможливістю розгляду, решта 232,3 тис. містили дані про працюючих громадян. Станом на 1 грудня 2016 р. Пенсійним фондом взято в роботу 201,1 тис. рекомендацій щодо одержувачів пенсійних виплат. З них опрацьовано 105,9 тис., перебувають в опрацюванні 95,2 тис. записів. За результатами роботи визначено, що по 80 тис. опрацьованих записів виплату пенсій припинено органами Пенсійного фонду ще до початку верифікації, по 25,9 тис. – підтверджено правомірність пенсійних виплат і лише по 35 рекомендаціях (що складає 0,02%) припинено пенсійні виплати за результатами верифікації, в т. ч. з ознаками зловживань з боку одержувачів або органів Пенсійного фонду – 17. Тобто масових та системних порушень під час верифікації пенсійних виплат не виявлено. Зазначений висновок підтверджено результатами перевірки якості опрацювання наданих рекомендацій органами Пенсійного фонду України, яка проводилась у всіх регіонах Державною аудиторською службою України [25]. Тобто результати верифікації, представлені Міністерством фінансів України, та реальні показники припинення фактів неправомірного нарахування різного роду соціальних виплат суттєво різняться, проте вже можна визначити, що результати верифікації не виправдали очікувань.

Висновки. Причини цього криються у недоліках нормативного регулювання, яке обумовило неефективність верифікації. Насамперед це відсутність правил взаємодії між Міністер-

ством фінансів України та іншими міністерствами та відомствами щодо проведення верифікації, оскільки, незважаючи на прийняття змін до Бюджетного кодексу України, які надали Міністерству фінансів України право отримувати інформацію, що містить банківську таємницю, персональні дані з метою здійснення верифікації та моніторингу достовірності інформації, поданої фізичними особами для нарахування та своєчасного і в повному обсязі отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітних плат, інших виплат, залишалось багато прогалин у питаннях надання такої інформації. Крім цього, у розробленні правил верифікації не було враховано ряд принципових моментів щодо надання інформації про отримувачів соціальних виплат. Наприклад, верифікація соціальних виплат у вигляді разової грошової допомоги до 5 травня, передбачена Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань», фактично не здійснювалася, оскільки інформація щодо отримувачів такої допомоги відповідно до «Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» відносяться до державної таємниці. Згідно із Законом України «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р. № 3855-ХІІ щодо інформації, що становить державну таємницю, встановлено обмеження щодо оприлюднення, передачі або поширення іншим шляхом [26], а Постановою Кабінету Міністрів від 18 лютого 2016 р. № 151 не було передбачено механізму обробки такої інформації, що перешкоджало забезпеченню її необхідного захисту, тому Служба Безпеки України не надала до Міністерства фінансів України реєстри ветеранів війни та жертв нацистських переслідувань, що унеможливило здійснення верифікації щодо соціальних виплат таким особам. Отже, нормативне регулювання верифікації соціальних виплати потребує подальшого удосконалення. Шляхи удосконалення правового регулювання верифікації будуть розглянуті нами у майбутніх наукових працях.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Порядку здійснення верифікації та моніторингу достовірності інформації, поданої фізичними особами для нарахування та отримання соціальних виплат, пільг, субсидій, пенсій, заробітної плати, інших виплат, що здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 136 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://golovbukh.ua/regulations/8451/483809/>
2. Бухтияров А.С. Понятие и правовые основы верификации выплат на социальное обеспечение в Украине / А.С. Бухтияров // Экономика и право Казахстана. – 2016. – № 7. – С. 22–25.
3. Присяжна Л.П. Верифікація соціальних виплат та нові умови призначення деяких видів державної соціальної допомоги / Л.П. Присяжна. – Аналітичний ракурс. – 2016. – № 5. – С. 5–8.
4. Калачева Г.П. Операція «верифікація» / Г.П. Калачева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/2016/02/29/583430/>
5. Синицын С.В. Верификация программного обеспечения / С.В. Синицын, Н.Ю. Налютин. – М. : БИНОМ, 2008. – 368 с.
6. Митний кодекс : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–45, № 46–47, № 48. – Ст. 552.
7. Про затвердження Порядку верифікації (перевірки достовірності) сертифікатів і декларацій про походження товару з України : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 р. № 1029 // Офіційний вісник України. – 2015 р. – № 100. – Ст. 252.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо верифікації сертифікатів про походження товару форми СТ-1, виданих торгово-промисловими палатами в Україні : Наказ Державної митної служби України від 31.03.2004 р. № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=024HQ871B5&abz=3HTLO>
9. Нечай А.А. Аналіз соціальних пільг в Україні: аналітичний огляд, підготовлений для представництва Світового банку в Україні / А.А. Нечай. – К. : Центр громадської експертизи, 2006. – 104 с.
10. Бухтияров О.С. Правові основи фінансування соціального забезпечення в Україні : дис. канд. юрид. наук. / О.С. Бухтияров; ДНДІ МВС України. – К., 2016. – 273 с.
11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Верифікація_Качур_1%20бер_з%20правками%20ДМ.pdf
12. Про бюджетну систему України : Закон України від 05.12.1990 № 512-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T051200.html
13. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р. № 2542-ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T012542.html

14. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 59. – Ст. 2047.
15. Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 1. – Ст. 1.
16. Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 505 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/505-2014-p>
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 24.12.2015 № 921-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/921-19/paran7#n7>
18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Верифікація_Качур_1%20бер_з%20правками%20ДМ.pdf
19. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України : Закон України від 24 грудня 2015 р. № 914-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/914-19/paran75#n75>
20. Про внесення змін до Положення про Міністерство фінансів України : Постановою КМУ від 11.02.2016 № 185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248905873>
21. Про деякі питання адміністрування та підтримки функціонування Аналітично-інформаційної платформи електронної верифікації та моніторингу : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 р. № 101-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248896737>
22. Порядок адміністрування Аналітично-інформаційної платформи електронної верифікації та моніторингу : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/137-2016-p>
23. Порядок використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для побудови і забезпечення функціонування інформаційно-аналітичної платформи верифікації та здійснення інших заходів, пов'язаних з її впровадженням, та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України № 168 від 14 березня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/921-19>
24. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/news/view/kerivnytstvo-ministerstva-finansiv-obhovorylo-z-bankivskym-sektorom-provedennia-veryfikatsii-sotsialnykh-vyplat?category=vidatkova-politika&subcategory=socialnij-zahist-ta-socialne-zabezpechennja>
25. Офіційний сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article?art_id=270938&cat_id=122125
26. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>